

SLOVENSKI PRIMOREC

UREDNIŠTVO in UPRAVA v Gorici v ulici Orzoni štev. 38 — Cena oglasom po dogovoru.

KATOLIŠKI TEDNIK

IZIDE VSAK ČETRTEK
Poštni čekovni račun št. 11/5008

Leto II. Štev. 23

GORICA DNE 6. JUNIJA 1946.

Cena L. 4.—

Binkošti: dan za naš katoliški tisk

Kaj mora biti v vsaki moderni krščanski družini?

1. Križ

Od nekdanj je v krščanskih družinah ta lepa navada, da imajo v svojih domovih na častnem mestu sveto razpelo-križ. Krščanski biti pomeni biti Kristusov, biti njegova lastnina. Njegova lastnina pa smo med drugim tudi zato, ker nas je on odkupil s svojo smrtjo na križu. Sveto razpelo nas torej spominja na našo odkupnino, ki jo je položil Kristus s svojo smrtjo na križu. Spominja nas torej, da je le Kristus naš odrešenik in da bi zastoj iskali drugih odrešenikov posameznim ljudem, družinam in tudi drugim človeškim družbam. Spominja nas pa tudi na veliko resnico, da moramo biti samim sebi in bližnjemu soodrešeniki le v toliko, v kolikor se učimo zatajevanja samih sebe in svojih mesenih želj od križanega Zveličarja. Brez samozataje ne more biti odrešenja niti za moderno, tako bolno človeško družbo, ki tako mrzlično hiti za vsemi mogočimi nauki o boljši uredbi, a bo mogla priti do resnične socialne pravičnosti le po Kristusovem križu. Zato križ in ljubezen do Križanega in njegovega križa v našo družino!

2. Rožni venec

Sveta vera nas uči, da imamo poleg odrešenika tudi soodrešenico sveta v nebeski Materi Mariji. Ta starodavni nauk Cerkve zavzema vedno popolnejše obrise v novejših časih. Morda ni več daleč dan, ko bo proglašen kot verska resnica nauk, da je Marija srednica vseh milosti. V najnovejših časih, ko sta vera in ljubezen med narodi tako opešali, da se zdi, kakor da gre vsa človeška družba popolnemu razsulu nasproti, se je Marija ponovno prikazala in ponudila svojo pomoč utaplajočemu se človeštvu. — V Fatimi n. pr. je jasno govorila o preveliki hudobi, ki je zajela svet in o strašotnem pokončanju, ki mu grozi od pravične božje jeze. Obenem je povedala, da v tej skrajni stiski more le njeno brezmadežno Srečo izprostiti za nas usmiljenja pri presvetem božjem Sreču. — Zato je ljudi povabila, naj se k njej zatečejo z molitvijo rožnega venca in naj se njemu Sreču posvetijo. — Če je temu tako, ne moremo dvomiti, da spada v krščansko hišo poleg Zveličarjevega križa tudi svetih rožni venec naše soodrešenice Marije.

3. Katoliški list

V naših časih je stalen gost vsake hiše časopis. S tem gostom je pa kakor z vsakim drugim gostom: lahko je dober in prijeten, lahko pa tudi hudoben in malopriden. Če zahaja v hišo dober prijatelj, bo nanjo blagodejno vplival; če pa zahaja vanjo malopriden, jo bo pokvaril. Tako je tudi z listom, ki je vedno v hiši in neprestano vpliva na tiste, ki ga berejo. Gorje družini, ki se oklene slabega časopisa, t. j. takega, ki laže, ki širi zmotne nauke, ki ruši vero in moralo, ki hujska proti Bogu in njegovi Cerkvi, ki vcepja svojim bralcem upor proti vsemu, kar je sveto in pravično. Večjega sovražnika si slovenska družina sploh ne more misliti. — Gorje tistim nespametnim ljudem, ki mislijo, da je vse, kar je natiskano, resnično in pravično in niso uverjeni o tem, da prežijo nanje tudi v listih hlapci hudobnega duha, ki jih hočejo s sladkimi besedami po

zgledu svojega gospodarja oropati časne in večne sreče.

Pameten človek bo torej pri izbiri časopisa pravtako oprezen, kakor pri izbiri prijatelja ali zakonskega druga. Slabega časopisa se bo bal kot največjega sovražnika in dober list pro sprejemal kot največjega prijatelja.

Kako boš spoznal, kateri list je glasnik resnice in pravice?

Popolnoma se moreš zanesti le na tisti list, ki vedno le spoštljivo govori o Bogu, Cerkvi, duhovnikih, čednosti in se posebno odlikuje z ljubeznijo; list, ki hujska k sovražstvu in razpihuje strankarske in druge strasti, je gotovo velik škodljivca, ki ti bo vzel mir in milost božjo.

Pri listu je tudi važno, kdo ga piše in izdaja. Če so to ljudje brez ljubezni in strahu božjega, brez vere v božjo sodbo in posmrtno življenje, ne pričakuj od njih, da ti bodo dobro svetlovali in da iščejo le tvoje dobro in da so vedno v skrbeh, da bi ti na duši ne škodovali. Taki brezverci so bele vrane.

Vsakdanja izkušnja nas uči, da se morejo ljudje popolnoma zanesti samo na izrazito katoliške liste, ki jih škofje in duhovniki priporočajo... in jih nepokvarjeno ljudstvo samo najraje bere, ker čuti, kdo resnično ljubi njegovo dušo in mu nesebično le dobro želi.

Tak list mora biti v sedanjih časih v vsaki hiši. Nihče naj ne trdi, da ne bere nobenega časopisa in zato tudi ne katoliškega. Če ti ne bereš veri in npravnosti sovražnih časnikov, jih berejo pa drugi ljudje, s katerimi ti občuješ in taki te zastrupljajo s strupom, ki so ga zajeli iz slabih časopisov, ne da bi se ti tega zastrupljanja zavedal.

V naši dobi je vsakemu katoliškemu človeku in vsaki katoliški družini katoliški časopis tako potreben, da si sploh ne moremo misliti doslednih katoličanov brez njega.

Ali hočeš vedeti, kako globoko je tvoje krščanstvo? Tako globoko je, kakor je globoka tvoja ljubezen do katoliškega časopisa.

Zato v vsako roko in v vsako hišo katoliški časopis — naš »Slovenski Primorec«, čeprav ga napadajo in ravno zato, ker ga napadajo vsi oni, ki si pomežikujejo z OF, seveda vse v imenu rodoljubja in čistega narodnega čuta. Režeži, slepi na obe oči!

Velik sovražnik

Eden najhujših in najnevarnejših sovražnikov vere, poštenja in narodovega zdravja je protiverski in nenravn tisk. Tak tisk obrami naše moči, omami občutljivost, človeka napravi slepega, da ne vidi ne nevarnosti ne zla.

Katoličan, ki bere protikatoliški tisk, se sam postavi v službo sovražnika že samo s tem, da čita. Prav to hoče namreč sovražnik s tiskom: da ga ljudje berejo in da se s tem delajo zanj. Glavno je, da ga bravec srka vase. Slab tisk potem deluje sam kot strup.

Strup v omari ne dela škode. Če ga človek kupi in zaužije, mu ni treba več storiti, ker strup deluje sam: ohromi človeka. In čim večkrat se strup zauživa, tem večje so motnje v telesu, dokler delovanja telesnih celic popolnoma ne ustavijo.

Prav tako je pri tisku. Namen so-

vražnikov je dosežen, kakor hitro ga bereš. Naprej gre samo. Kvarni tisk te začne motiti in nastopi neka dušna otopelost. Vsi mogoči izgovori pridejo na dan: »Saj to ni profi veri! Saj ne mislijo nič hudega! Prečno gledate! Kar pustimo stvar pri miru! i. t. d.« Strup v duši deluje počasi in jo pelagoma popolnoma ohromi.

Tako potom slabega tiska rastejo polovičarji, ki bi radi spravili krščanstvo v sklad z vsemi modernimi zmotami. Pravi smisel za resnico izgubijo in bi jo radi z zmotno povežali v en snop.

Komur je pri srcu Bog, vera, resnično zdravje naroda, mora zavreči slabi tisk. Ne sme gra brati. Slabim čitvom uživa nevede strup. In tako škoduje sebi in narodu.

Slomšek in tisk

Naša mala pa lepa domovina je ponosna na svojega velikega škofa in vzgojitelja — Antona Martina Slomška. Učil je svoj narod z živo besedo, a ker je vedel, da ga more tako poslušati le malo ljudi, je v svoji gorečnosti za prosveto segel po peresu in pisal spodbudne spise in knjižice.

Nauke je dajal Slovincem v listu »Droblinice« in v zlati knjižici »Blaže in Nežica v nedeljski šoli«. Sam je poučeval mladino v branju in pisanju, ker je vedel, da se bo narod izobrazil le če bo znal brati. Tisk je smatral za velik in neobhodno potreben pripomoček k izobrazbi. Dva namena je imel pred sabo: duhovno dobro svojega naroda in umsko izobrazbo. Tedaj se je pri nas šele budila doba knjige in časopisa.

Slomšek je veliko pomagal pri vzgoji naroda s svojimi domoljubnimi in vzgojnimi spisi. Oral je ledino, sejal svoj nauk, ga oplajal z molitvijo in svetim življenjem. Da smo Slovenci na tako visoki stopnji kulture, gre zaslugi tudi našemu Slomšku. Bog ga kmalu poveličaj s čudeži, da ga bomo lahko častili kot svetnika na naših oltarjih.

Pot se najdel!

Delavska katoliška organizacija v Belgiji dela veliko za širjenje katoliškega tiska.

Delavec Andrej je prodajal po hišah časopis »Delavska mladina«. Pri prodaji je silno slabo naletel pri neki stari, a dobri ženi. Navadno ga je nahrulila in mu vse slabo izrekla na račun katoliškega lista, čeprav je rada pri vsaki priliki znova poudarila, da je verna in da vero spoštuje. Andrej pa se ni dal ugnati. Nekega dne jo sreča na cesti, ko s težavo poriva voziček opranega perila. Teško ji je šlo, ker se je pot vzpenjala. Andrej ji priskoči na pomoč. Pomaga ji, da speljeta po klanec. Se tisti večer jo Andrej obišče s šopom katoliških časopisov pod pazduho. Ni več odklonila. In tudi v bodoče ga ni odklanjala. Andrej je z majhnim dobrim delom pridobil dobro ženo za katoliški list.

Andrej bi rad prodal svoj list pri neki družini, ki je redno čitala le slabo časopisje. In seveda je v tej luči gledala na vse življenje. A ni vedel, kako bi se predstavil. Kadar je hotel poskusiti, mu je upadel pogum.

Nekega dne pa se mu posveti v glavi. V družini je bil osemletni Janeček, ki je materi delal velike

Poziv sv. očeta k zadoščevanju

V soboto je sv. oče sprejel kardinalski zbor, ki mu je prišel voščiti za njegov god. Sv. oče je na voščila odgovoril z govorom, ki ga je prenašal vatikanski radio. V govoru je poudaril, da pri grandji miru ne smejo prezreti Boga, ker drugače bo vse zidano le na pesek. Spodbujal je vse dobre k pogumu in zaupanju v božjo pomoč.

Za mesec junij je pozval ves svet k akciji zadoščevanja, ki naj se konča s praznikom Sreča Jezusovega. Svet mora priznati, da je grešil pred svojim Bogom z neštetiimi krivicami in zlodejstvi, in mora zato zadostiti Bogu za te žalitve.

Sveti oče želi in kliče. Tudi mi Slovenci ne smemo preslišati njegovega glasu. Tudi mi se moramo pridružiti svetovni akciji za zadoščevanje, saj imamo kot posamezniki in kot narod mnogo dolgov pri Bogu.

Vatikan

Sv. oče je za 23. junija sklical konzistorij, na katerega so povabljeni škofje, da dajo svoj glas za proglašitev svetnikom blaženih Janeza Britto in Bernardina Realino iz jezuitskega reda, blažene Ivane Elizabete Bichier in blažene Frančiške Cabrini.

Bf. Fr. Cabrini bo prva svetnica Združenih držav Amerike. Amerikanski katoličani z veseljem pričakujejo njenega proglašanja. Bila je ustanoviteljica misijonskih sester Sreča Jezusovega.

Zopet en kardinal manj. V Rimu je umrl Henrik Gasparri, kard. prefekt najvišjega cerkvenega sodišča. Kar štirje že manjkajo v kardinalskem zboru.

Ob volitvah v Italiji

Po vseh predelih Italije se oglašajo škofje s skupnimi priporočili svojim vernikom, v katerih jih opozarjajo, da so v vesti dolžni, pri volitvah izbirati take ljudi, ki dajejo popolno zagotovilo, da bodo spoštovali pravice Cerkve in pravice človeka sploh. Obsojajo vse stranke, ki jih vodi marksistični duh, ker so po programu nasprotno ne le veri, ampak tudi pravi človeški svobodi. Opozarjajo pa tudi, naj se verniki ne pustje zavesti v zmotno od nešteti obljub, ki so v nasprotju s programi raznih strank.

Ministrski predsednik - opat

Za opata v benediktinskem samostanu sv. Petra v Mont Blandinu v Belgiji je sv. oče potrdil Kitajca patri Celestina Lou Tseng-Tsiang. Zelo zanimiva je življenjska pot tega sina kitajske zemlje. Rodil se je v Sangaj-u 1870. Ko je bil star 20 let, je bil že tolmač na kitajskem posl-

preglavice, ker ga po šoli ni bilo takoj domov. Andrej je to materino skrb opazil. Nekega dne se približa fantiču, ko je končal šolski pouk. Naveže z njim pogovor in med prijaznim kramljanjem dospeta do dečkovega doma. Ko je bil parkrat pripeljal materi sinčka takoj po šoli domov, se je predstavil s svojimi časopisi. Niso mu mogli odreči. In časopis je prišel v hišo in jo počasi ozdravil življenjskih zmot. Andrej pa se je veselil, da je zopet nekaj dobrega napravil.

Vsakdanje življenje nam daje ti-soč prilžnosti, da kaj storimo za dobri tisk.

POZOR!

Miloščino za naš katoliški tisk, nabrano po naših cerkvah na binkoštni praznik, pošljite DO KONCA JUNIJA na škofijo. Čim prej, tem bolje!

ništvu v Petrogradu. Pozneje je zastopal Kitajsko na konferenci v Hagu, nato je postal poslanik na Holandskem. Leta 1911 je bil kitajski poslanik v Rusiji. Od 1912-13 je bil ministrski predsednik in zunanji ministr Kitajske. Od 1915-16 spet ministrski predsednik in zunanji minister. Od 1917-20 je bil zunanji minister delegat Kitajske na mirovni konferenci v Versaillesu. Od 1920-27 je bil poslanik v Švici in zastopnik Kitajske pri Zvezi narodov. Leta 1927 je vstopil v benediktinski samostan v Bruselu v Belgiji, kjer je 1936 postal duhovnik. Katoliško vero je sprejel leta 1911, ko je bil poslanik v Rusiji.

Veliko sveta je mož prebredel, veliko preizkusil, a vsa svetna stava ga ni zadovoljila. Vse je zapustil in šel služiti Bogu in delat za duše, kjer se je umirilo njegovo srce.

Lažniva usia umore dušo

Sv. Janez evangelist piše, da je hudobni duh oče laži in da so njegovi otroci tisti, ki lažejo (8, 44). Velika resnica tiči v teh besedah. Neverjetno veliko zlo je laž, ki povzroča mnogo hudega.

Hudobni duh je nalagal Evo v raju, ko je zanikal resnico božjo in trdil nasprotno. Bog je dejal: »Ne jejta prepovedanega sadu, da ne postaneta umrljiva, da ne umreta«, hudobni duh pa se je predrznil reči: »Ne bosta umrla, pač pa postaneta bogova, če bosta jedla prepovedani sadk.

Lažnive so bile te besede: Adam in Eva sta morala res umreti (in mi vsi z njima) in nista postala bogova, pač pa sta še mnogo tega, kar sta imela, izgubila (in mi z njima).

Laž je nekaj zelo grdega in podlega, zlasti ko je z njo združen namen, drugim škoditi.

Ko sta dva že priletna razuzdanca naložila v svojem grdem namestu na odpor pri poštenih in nedolžnih Suzani, sta krivo pričala zoper njo. Posledica tega je bila obsodba nedolžne žrtve na smrt. Toda Bog je po mladem preroku Danijelu krivično pričanje razkrinkal in Suzana je bila rošena, nju pa je zadela smrtna kazen.

Krive priče so nastopile (gotovo za plačilo najete) zoper samega Jezusa Kristusa, večno Resnico in Modrost, a njihove izjave se niso ujemale in Pilat se nanje ni oziral.

Vsa gonja zoper Jezusa je bila cela vrsta podlih laži. To je rimski oblastnik spoznal in javno izjavil, da je zatoženec popolnoma nedolžen. To je potrdil sam Jezusov izdajalec Juda Iskarijot, ko je srebričke vrnil in zavpil: »Izdal sem nedolžno krič«

Jezus je slovesno zatrjeval: »Jaz sem Resnica, prišel sem na svet, da spričam resnico«. Resnico je govoril, resnico branil in resnico učil. Tako lepa je resnica. Iskrena beseda je vedno dobro sprejeta in doseže svoj učinek pri vseh poštenih ljudeh. Resnica pa tudi v oči bode vse hudobneže in hinavce. Naš božji Zveličar, ki je bil najkrotkejši in najponižnejši, je povzdignil odločno svoj glas zoper hinavske farižeje in jim oznanjal gorje radi pomanjkanja iskrenosti. Da, napovedal jim je večno pogubljenje, ker je predvideval, da bodo do smrti in tudi v trenutku smrti nespokorni kljubovali resnici, Svetemu Duhu.

Prva sobota 1945

Med pismi, ki jih pišejo bralci najodličnejšemu in morda tudi najbolj razširjenemu angleškemu listu »The Times«, je objavil ta list 9. maja t. l. tudi sledeče pismo o jugoslovanskih beguncih:

»Gospod, — Po objavi Vaših člankov o Jugoslaviji dne 20. in 21. marca smo prejeli nadaljnja obvestila o prisilni repatriaciji Jugoslovancev v preteklih mesecih; na Koroskem na primer so bile vrnjene osebe, ki so se bile izročile britanski zaščiti. Veliko število jih je bilo izročeni, ne da bi jim bila dana prilika, zagovarjati stanje svoje zadeve pred vojaškim sodiščem. Neki britanski častnik, ki se je pred kratkim vrnil s tega področja, mi je povedal, da je imel povelje, vse te begunce razorožiti, skrbeti za to, da ne zvedo, kam odhajajo, in jih razorožene izročiti (na neki drugi točki na meji) stražam, ki so jim bili ravnokar ušli. Prosili so britanske vojsake, naj jih rajši postrele, kot pa da z njimi ravnaajo na tak način.

Moje pisanje ima praktičen namen. V Italiji in drugod je še veliko Jugoslovancev, ki so se borili proti nacizmu, v rokah zavezniške komisije in naše vojske. Tukajšnje javno mnenje bi ne preneslo, da bi te ljudi vračali brez sodne preiskave. Mi verniki bomo morali imeti vlado za odgovorno, če bi četvero svobod in zaupanje ponovno izdali. Zahtevamo, da se begunci evakuirajo iz Italije (Mi pripominjamo k temu, da bi bila taka rešitev sprejemljiva samo v primeru, da bi se Jugoslavija ne mogla rešiti iz območja boljše- viške »demokracije«, katero pod nasiljem le silno težko prenaša najmanj 90% Jugoslovancev, op. ur.), da se jim da na izbiro državljanstvo in možnost kolonizacije. Ti ljudje bi bili izborni naselniki v britanskih dominionih ali v Ameriki.

Z odličnim spoštovanjem

Harold Gibraltar

Članek, ki ga v prevodu dobesedno prinašamo, dokazuje, da se v Angliji prebujajo krščanska zavest, ki si dela očitke zaradi žalosnih dogodkov, katerih obletnica poteka ravno te dni. — Mnóžica razoroženih mož in fantov je bila takrat brez usmiljenja izročena znagovalcu v roke in od njega zaradi obtožbe izdajalstva po večini kruto pomorjena. Sedaj, ko so se dogodki odmaknili in jih je laže pregledati, se jeziijo od groze lasje človeku, ki ima v rokah dokaze živih prič iz tistih strašnih dni.

Lava, ki jo je ognjenik izbruhal, je še prevroča. Tudi po enem letu je ni mogoče odkopavati; treba čakati, da se ohladi. Zato tudi ni umestno, tiste tragične dogodke ob prvi obletnici na široko razglabljati, ker bi sovraštvo znova bruhnilo na dan. Ko pa se bo lava strasti ohladila, se bo slovenski narod — če bo še obstal — z grozo zavedel, da je bil

POŠLJITE DUHOVNE ŠOPKE!

Ne pozabite, da je treba poslati duhovni šopek majske akcije za naš narod na uredništvo našega lista DO 15. JUNIJA. Nekaj prav lepih smo že dobili. Pohitite še ostali!

Marjanka:

(6)

Marjetica

»V vsem imaš prav, moja modri-janka! Kajti glej, slika, ki jo umetnik namerava izvršiti, so mu mora najprej poroditi v duši, mora jo prej do vseh potankosti čutiti in razume-ti, da jo potem lahko v vsaj dovrše-nosti izlije na platno. Ravno pri svetih podobaš pa sem jaz tega bridko pogrešal. Takrat, vidiš, sem si želel, da bi mogel imeti tako živo vero, kakor na primer patirčki ob jaslicah, ko so v tistem neznatnem detetu gledali samega Boga.«

»Toda to živo vero boste dobili, gospod Pavle, ker je vaše srce dobro in ker še sami ne veste, kako to srce hrepeni po Bogu.«

Pred njima se je v vsaj lepoti za-svetil tih Marjetičin dom. Z odprtih oken je gledalo v pomladni dan raz-košno pestro pomladno cvetje.

Na travnatem bragu pred hišo sta sedela Cirilček in Metodek in neu-trudno piskala na svoje orglice:

»Marjetica, že eno uro ava doma,

junij 1945 krutejši nad njim, kot so bili vdori Turkov v Slovenijo. Zavezniki si gotovo niso predstavljali, kaka usoda čaka tiste desetisoče, ki so jih izročili Titovi vojski. Angleži si danes izprašujejo v Timesu vest, ker so prekršili pravico zatočišča. Naš narod pa naj se spominja ob tej obletnici v molitvi vseh padlih in naj po njihovem zgledu moti k Bogu ljubezni in usmiljenja za spre-obrnjenje njihovih mučiteljev.

»Saj niso proti veri...«

V vipavski vasi pasu A je predava-telj dopovedoval po izobrazbi hrepenečim poslušalcem, da Kristus ni bil Bog. Utemeljil je to svoje tr-ditev z imenitnim dekazom: »Če bi bil Bog, bi stopil s križa.« — Po-slušalci, ki so nekaj molili, da ve-rujejo v Jezusa Kristusa, Sina božjega, so le glave klonili in se ču-dili učenosti tega bogotajca. A ena žena se je opogumila in »govorja-la: »Pa je Kristus tudi od mrtvih vstal!« Učeni predavatelj je imel takoj pripravljen odgovor: »To vam dopovedujejo farji, pa ni res.« Gotovo se je on učil visokih bogo-

slovnih naukov na visoki šoli v Tr-novskem gozdu, ker je tako temelji-to poučen o veročustojnosti svetih evangeljskih knjig, o pričevanju apostolov in sv. Tomaža posebej, o sv. Pavlu — bivšem Savlu, o milijon-ih sv. mučencev, ki so za to resni-co dali v prvih 3 stoletjih krščan-stva svoje življenje i. t. d.

Farji so si to izmislili in — pika,

Pa predavatelju se ne čudimo, je pač zgubljena ovčica, čudimo se ne sramnosti, ki jo ima OF, ko vedno zatrjuje, da ni proti veri.

Čudimo se našemu ljudstvu, da hoči poslušati take budalosti na pro-svetna predavanja in mitinge.

Čudimo se, da k vsem tem klevet-am molči, ko bi moralo dvigati svoj glas in napočiti satanovega pridigarja iz svoje srede ali vsaj de-monstrativno zapustiti tako »učeno« predavanje.

Med grehi zoper vero našteva ka-tekizem tudi protiverzno govorenje in radovoljno poslušanje takega govorenja. Kdor nima že prav za-morjene in tope vesti, naj si jo iz praša. Kdor pa nevarnost ljudi, se v njej pogubi, — je že star sloven-ski pregovor, ki se giede vere ča-nes zelo uresničuje.

In trditi bodo le naprej in naivne-ži bodo le naprej, vervali, da OF ni proti veri.

OKNO V SVET

PARIZ. Namestniki zunanjih mi-nistrov se spet potijo, da bi do 15. junija pripravili svojim šefom boljše načrte za mirovna pogajanja, kot so bili prvi. Zaslúšujejo zastop-nike prizadetih držav, sprejemajo brzovjavke in spomenice od politi-čnih strank.

Zunanji ministri pa vsak v svoji državi dajejo izjave na tiskovnih konferencah. Tako sta si te dni ogov-arjala Molotov in Byrnes. Prvi je dolžil ZDA in Anglijo, da hočeta vsiliti svojo voljo Rusiji glede mi-rovnih pogodb, drugi je dolžil So-vjete, da načrtno odklanjajo vse a-meriške predloge. — De Gasperi je poudaril zastopnikom Julijske Krajine, da bo Italija vse storila za to, da ne bodo italijanske skupine v Primorju žrtvovane Jugoslaviji, zu-nanji minister Avstralije pa je izjav-il, da naj bi pri mirovnih pogodbah ne odločale le velesile, ampak naj bi vseh 21 prizadetih držav smelo staviti svoje predloge, o ka-terih naj bi potem konferenca glasova-la. Večinsko mnenje naj bi obve-ljalo pri vseh spornih točkah, ne da bi kdo smel vložiti svoj veto.

Kakor je iz vsega tega razbrati, niso nič kaj rožnati upi na sko-rajšnji mir — in zunanji ministri, ki se bodo spet sestali 15. junija v Parizu, bodo imeli še vedno trd oreh naših mej pred seboj na mizi. Zna se zgoditi, da bodo prišla vsa pre-porna vprašanja nazadnje še pred najvišji svetovni zbor Združenih narodov, kakor je rekel zunanji mi-nister ZDA, da se bodo obravnavala vpričo svetovnega javnega mnenja.

Primorski Slovenci nimamo druge želje, kot da nas ne režejo v živo narodno telo in da nas vse skupaj prisodijo državi, ki nam bo dala vsó

svobodo kot katoličanom in Sloven-cem. Sužnji ne maramo biti ne dru-gim narodom ne komunističnemu satanizmu!

JUGOSLAVIJA. Maršal Tito je z raznimi višjimi uradniki, med nji-mi je tudi predsednik vlade v Slo-veniji g. Kidrič, na »prijateljskem obisku« v Moskvi. Deputacija je bila sprejeta od Stalina v navzočnosti Molotova. To znači, da gre za zuna-nje-politična vprašanja Jugoslavije.

Zanimivo je poročilo Tanjuga (te-legrafična agencija Jugoslavije), da je v okraju Drvar-skem ena tretji-na vsega prebivalstva robotila pri popravilu cest, napravila 15 tisoč de-lavnih ur in prihranila s tem drža-vi 150 tisoč dinarjev. V Sloveniji je 18 tisoč oseb »přostovoljno« pri ob-vezitvenem delu na cestah, v Ma-cedoniji pa 12 tisoč oseb.

V ČESKOSLOVAŠKI so bile splošne volitve. Med Čehi in Morav-cem so največ glasov dobili levičarji-komunisti, med Slovaki pa katoliški demokrati.

ROMUNIJA. ZDA in Anglija so poslalo romunski vladi spomenico z vprašanjem, kdaj se bodo tam vr-šile splošne volitve, ki jih je vlada obljubila, a jih le noče razpisati.

Bivši romunski diktator Ion An-tonescu in bivši ministrski predse-dnik Mihail Antonescu sta bila obs-jena na smrt kot vojna zločinca.

FRANCIJA je pred volitvami za novo ustavodajno zbornico. Značil-no je, da francoski socialisti zdaj precej hudo napadajo komuniste, češ da komunistični režim ni demo-kračen in ne v Rusiji ne nikjer po svetu in da francoski komunisti da-jejo prednost interesom Rusije pred interesi francoske države. — Tudi španski socialisti so na zborovanju

v Tolozu sklenili, da nočejo imeti s komunisti nobenega niti posredne-ga stika.

POLJSKA je zaprosila ZDA za posojilo 50 milijonov dolarjev. Dobi-la je odgovor, da odvisi posojilo od vprašanj, če bodo na Poljskem res svobodne splošne volitve in če se bo ta držala trgovinskih dogovorov, kakor so v navadi v Ameriki.

ZDA. Poleg stavke železničarjev so začeli stavkati znova tudi ru-darji. Notranji minister Krug vodi pogajanja z načelnikom stavkajo-čih Lewis-om in je predsedniku Tru-manu sporočil, da upa na uspeh. — Medtem se je stavka že zaključila.

Minister za trgovino je objavil, da je vlada Združenih držav izdala za podporo zunanjih narodov do 31. 12. 45. eno milijardo, 729 milijonov do-larjev. V Italijo je šlo 400 milijon-ov, v Francijo 265 mil. Največ tega denarja je bilo porabljenega za na-kup živeža, namreč ena milijarda in 31 milijonov dolarjev. Naj Evropa pomisli, kako bi letos stradala, če ne bi bilo strica v Ameriki.

ANGLIJA. Podtajnik zunanjega ministra je povedal v poslanski zbornici, da je Rusija sklenila, da ne pošlje nobenega vojaškega oddelka na praznik zmage »Victory Parade«, ki bo v Londonu 8. junija.

Nasprotovanje proti predlogu za poddržavanje premogovnikov je tu-di v zbornici Lordov precej utihnilo. Lord Kanceler je izjavil, da pripozna, da država ne bo mogla prebroditi gospodarskih težav, ako velika indu-strija ne preide iz rok zasebnikov v last države.

Poštne znamke, ki prihajajo iz Anglije, nosijo napis: »Ne trajte kruha. Drugi so ga potrebni.«

ITALIJA. Trimotorni zrakoplov »S 79« je bil 27. maja ukraden z letališča Forlanini pri Lihana oč zelo izvežbanih neznancev, ki so se tako vedli, kot bi bili oni določeni, da odletijo. Odletel je ob 7. zjutraj v neznan smer in je bil prekrbljen z bencinom za 4 ure potovanja. Zbu-dil se je sum, da je s tem zrakoplo-vom zletelo tudi Mussolinijevo tru-plo — a pravijo, da to ni bilo mogo-če. Kdo ve, kaj se bo dalo še ukra-sti? Ugrabljaajo že ljudi, zrakoplove, ladje, avtomobile, morda bo še kaj drugega prišlo na vrsto. Najraje bi najbrže odpeljali tudi sedmo božjo zapoved pa še katero drugo.

Oprički volivnega shoda v Livo-rnu je neki Valenti pri zvočniku pre-rezal električno napeljavo, da je zvočnik utihnil. Obsojen je bil po naglem sodu na poldrugo leto ječe, tri tisoč lir globe in 200 lir odškodni-ne zaradi motenja javnega volivne-ga zborovanja.

S 1. junijem bodo vsi časniki v I-taliji zvišali prodajno ceno na 5 l'r. Zaradi visokih pošttnih pristojbin bo-mo morali tudi mi to storiti našim naročnikom, ki dobivajo list po poš-ti.

KITAJSKA osrednja vlada dobi-va v Mandžuriji vedno več veljave proti komunistom, ki so hiteli deželo zasedati po odhodu Sovjetov. Čang-kajšek je obiskal Harbin, glavno mesto v tej deželi.

KAIRO. Poglavarji vseh arabskih držav so se zbrali pri egiptovskem kralju na konferenco. Predmet pogo-vorov držijo tajno.

KOBLICE so zlasti v Sardiniji hudo uničile letošnji pridelek žita. Tudi v severni Perziji so se pojavile. Tam so prišli na pomoč ljudstvu celo sovjetski strokovnjaki.

Po vsem svetu enak načrt

Ameriški duhovnik Patrick G' Connor, dopisnik ameriškega tiskov-nega urada, je imel v Tokiu na Ja-ponskem dolg pogovor z glavarjem japonskih komunistov gospodom Nozaka. Nekaj odgovorov tega vid-nega komuniste naj tudi mi napiše-mo.

»Mi smo materialisti, naš namen je, da dosežemo, da bo vsaka vera zginila s sveta.«

»Imamo dvojen program: enega za skorajšnje izvršitev, drugega bo-mo pa izvršili postopoma. Prvi ob-stoji v tem, da vpeljemo demokraci-jo, zboljšamo položaj ljudstva, od-pravimo brezposelnost, razdelimo zemljo med kmete, uredimo delovni čas.«

»Pozneje bomo razvili ves komu-nistični program z eno samo stran-ko v državi, to je komunistično, in z enim samim stanom, to je — de-lavskim.«

Na vprašanje, če bo v tej enotni stranki svoboda besede, tiska in združevanja za one, ki ne ločó v državi komunistični stranki, je go-spod Nozaka kratko odgovoril: »Ne!«

»Ali bo komunistična vlada na Ja-ponskem dovolila svobodo vere?«

»Dali bomo svobodo verskih obre-dov. Pa mi smo materialisti. Naš zadnji cilj je, da vsaka vera izgine.«

»Boste li dovolili šole, ki jih vodijo redovniki, kakor jih imamo v ZDA?«

»Take šole smatramo za komuni-zmu sovražne in jih ne bomo mogli dovoliti.«

»Ali ste slišali, da je Alojz Bud-denz, izdajatelj komunističnega dnevnika »Daily Worker«, izstopil iz partije in da se je povrnil v kato-liško cerkev?«

G. Nozaka je bil zelo presenečen. Tega ni vedel.

»Ali ste podučeni o socialnem pro-gramu katoliške cerkve, o pravicah delavcev do združevanja, o pravi-čnih plačah i. t. d.?«

»Ne, tega nisem nikdar čital, ne-kaj sem pa slišal. Bi me pa zelo za-nimalo zdaj, ko se na Japonskem taka vprašanja laže obravnavajo.«

Pa je gospod Nazaki dokončal vse-učilške študije leta 1917. v Tokiu, prišel potem v Anglijo, postal tam komunist, nato je prišel spet na Ja-ponsko, kjer so ga večkrat zaprli, odšel l. 1931. v Moskvo, od tam 1940. na Kitajsko, 1943. v Jenan in letos v januarju spet domov v Tokio. Vseh socialnih naukov se je učil, le za katoliškega ni našel časa. Ne ču-dimo se temu, saj je mnogo naših izobražencev, ki še nikdar niso vzeli roke papeških enciklik o teh vpra-sanjih, niti ne nobene katoliške knjige, ki obravnava sociologijo, čeprav so vendar že od rojstva ka-toličani. Zato tudi toliko teme kljub sončni svetlobi. Sv. Pismo pravi: »Nevednežev je neskončno število.«

nežno prijel za roko: »Marjetica, tako te ljubim, boči mi žena!«

Njena drobna roka je v njegovi zatrepetala. Čutil je, kako ji burno bije srce. Tudi sam je trepetal, vsa njegova duša je željno pričakovala iz njenih ust ali smrtno obsodbo ali srečno odrešenje. Marjetica pa je molčala. V prvem hipu jo je prevzel val neskončne sreče, da bi najraje pritisnila njegovo roko na svoje sr-ce in mu priznala največjo in naj-slašjo skrivnost, da ljubi tudi ona njega. A že v naslednjem hipu je občutek njene sreče popolnoma pre-plavila grenka bol. Rahlo mu je od-maknila roko in mu z neskončno ža-lossijo v glasu povedala:

»Odpustite mi, gospod Pavle, a ne morem, ne smem! Med nama leži prepad, čez katerega so vsi mostovi razdrti. Jaz ne morem na vaš bog, ker bi morala s tem zatajiti vse, kar mi je najsvetejše, vi pa na moj bog nočete. Gospod Pavle, samo od vas je odvisno, da čez ta prepad zgradi-te most žive vere, potem bom vsa vaša, Pavle!« je komaj slišno da-hnila.

(Dalje)

kod pa si hodila toliko časa?« V za-dregi sta umolknila, ko sta za njo zagledala mladega slikarja, ki pa se jima je le nasmehnil.

Marjetica in gospod Pavle sta stopila na dvorišče. Pri kamniti mizi je mama Marjeta čitala iz »Življenj-svetnikov«. Ko ju je zagledala, je odložila naočnike in odzdravila na prijazen Pavlov pozdrav:

»Gospod, menda ne boste tudi dan-es slikali, ko je nedelja. Saj imate vendar cel teden na razpolago.«

»Res, prav nič se mi ne ljubi. Če mi dovolite, mama Marjeta, bi pe-ljal Marjetico in brata na Dolgo brdo. Prav škoda bi bilo, ne upora-biti tako lepega dne.«

Mala navihanca spodaj sta skozi piskanje uvela ta pogovor. Vsa sre-čna sta planila kvivška in še preden je mama utegnula odgovoriti Pavlu, sta se ji od obeh strani obesila okoli vratu:

»Mama, mama, reci, da dovoliš. Marjetice ti bomo prinesli, cel šop, če hočeš. Tam na Dolgem brdu ra-stejo najlepše. Kot moja pest so ve-like!« sta žgolela zdaj eden zdaj drugi.

Mama Marjeta je malo zaskrblje-no pogledala Marjetico in Pavla.

»Težko vam dovolim, zato pa le pazite, da boste vedno vsi skupaj.«

»Že prav, mama, še pred zdrava-varijo bomo doma«, je zatrjala Ma-rjetica.

Napotili so se v hrib. Bratec sta hodila zraven slikarja in mu vse pot razkazovala zanimivosti, za ka-tere sta samo ona vedla. Marjetica in Pavle sta se nemalo čudila, kako sta ta dva otroka povežana z goz-dom, kako poznata vse njegovo še tako skrito življenje.

Skozi hrastov gozdič so prispeli na obsežno jaso. Takoj za njo se je začelo Dolgo brdo. Tu so že raste prve smreke; zavili so med nje in prijetno jih je zajel tudi čudoviti vonj, ki spominja na Božič, na vse lepo in sveto. Steza je bila vsa po-suta z drobnimi iglami dreves in le počasi so napredovali po strmi stezi, tako se jim je drselo.

V vrhovih smrek je skrivnostno šumelo, da so za hip vsi umolknili in se pogreznili vsak v svoje naj-lepše misli in želje. Otroka v bajno kraljestvo pravljice, ki se vedno srečno končajo.

Marjetica in Pavle pa v sanje mla-dosti, ki so vedno lepše od resnično-sti same. Marjetica je prva dala duška svoji notranjosti in polglasno zapela: »Oj le šumi, gozd zeleni!...«

Takoj za njo sta povzela mala brat-ca in pridružil se jim je nato še Pavle, ki je svoj lepi, prijetni tenor združil z Marjetičinim sopranom v krasen dvospev. Tako so prispeli na vrh in pred njihovimi začudenimi očmi se je odprl razgled na velikan-ski travnik, ki je sogal čez cel vrh Dolgega brda. Kot da bi se samo nebo sklonilo do zemlje, so v čudo-viti lepoti blestele zvezdnate marje-tiče. Otroka sta imela prav, kajti ta-ko velike res niso rastle nikjer. — V ozadju so se mogočno dvigale v ne-bo skalnate gore, losketajoče se v soncu kot čisto zlato.

Marjetica in Pavle sta sedla na mehko travo, brata pa sta se takoj lotila nabiranja marjetic in že jima je šinila v glavo lepa misel, da sta veselo zaklicala nazaj: »Marjetica, spleta ti bova venec iz marjetic, da boš res kraljica med njimi!«

»Marjetica!« je tiho povzel Pavle, »res najlepša si med svojimi sestri-cami.« Za hip je pomolčal, nato jo

Škriju v poštni nabiralnik

Na večkratni demagoški poziv Primorskega dnevnika, naj bi mladi slovenski duhovniki, ki so šli skozi ogenj koprškega in obeh goriških semenišč, poročali bivšemu redovniku-trapistu iz Rajhenburga Škriju ali pa samemu Primorskemu dnevniku o krivicah, ki so jih morali prestajati, odgovarjamo:

Mladi slovenski duhovniki smo se vedno borili in se bomo še borili za pravico sami in ne rabimo komunistične pomoči, zlasti zato ne, ker ste vi komunisti dva mlada slovenska duhovnika, ki sta šla skozi ogenj obeh goriških semenišč, v peklu vaše komunistične revolucije umorili v Cerknem dne 5. II. 1944. Njuna prelita kri je neizbrisljiv protest proti vašim lažem in nasilju in hkrati nam živim opomin, naj ne skrunimo njunega spomina.

Mladi duhovniki

Koliko je beguncev?

Poročilo UNRBE pravi, da je vseh beguncev po svetu 1.200.000. Na povabilo, naj se vrnejo v domovino, se jih je le malo odzvalo. Begunci so po večini Poljaki, Rusi, Jugoslavnici in državljani baltskih držav.

To pač dokazuje, kak paradiz je tisti, ki si ga mnogi naši ljudje želijo.

Ke bo prenehala delovati ustanova UNRRA, nameravajo ustvariti novo ustanovo, ki bo pomagala vsem beguncem.

Da lovijo ljudi.

Komunistični list »Unita« piše o kandidatih komunistične stranke na dolgo in široko in jih povečuje kot najpopolnejše ljudi na svetu. Do tu nič posebnega. Zanimiv je življenjski pis dr. Ossicini-ja. O njem pravi, da je sin znanega katoliškega moža, da je sam katoličan, da je bil eden izmed voditeljev Katoliške akcije, da je organiziral katoliške komuniste in da je zdaj eden najbolj uglednih članov komunistične partije.

Seveda tega ne pove, v kakšnem razmerju je ta človek zdaj s Cerkvijo in v cerkveno oblastjo, ker to bi marsikomu odprlo oči, da komunisti in Cerkev izključujeta drug drugega. Komunist ne more biti kristjan in pravi kristjan ne more biti komunist. — Vsega se poslužujejo, da lovijo ljudi na limanice.

Nekaj o reakciji

Reakcija pomeni odpor, nasprotovanje, proti-delo. Največji reakcionar je hudič, ki stalno nasprotuje Bogu. Komunistem, ki se zaganja v Boga, Cerkev, papeža, škofo, v vse, kar je božjega, je reakcija. Prej je bil Bog, potem je šele začel delati proti njemu hudič; prej je bila Cerkev, pozneje je nastal komunistem, ki hoče Cerkev uničiti. Tisti, ki nasprotuje, je reakcija. Torej!

Nauk za zaročence

Izšla je priročna knjižica »Nauk za zaročence«, ki bo zelo prav prišla vsem, ki stopajo v zakonski stan, da se vredno pripravijo na ta zakrament. Dušnim pastirjem jo lahko priporočamo. Cena L 8. Dobite jo v Katoliški knjigarni v Gorici ter v knjigarni Fortunat v Trstu.

UAIS, SIAU.. kdo bo pa žel?

OF organizira po vsej Julijski krajini prav mrzično SIAU. Zlasti iz cone B, pa tudi iz Brd prihaja iz poročila, da na mitingih in ob priliki volitev v SIAU prav grdo grozijo tistim, ki se ne marajo vpisati v to organizacijo. Strašijo jih z grožnjami, da bodo odgnani v Sibirijo vsi tisti, ki se ne vpišejo. — Mnogi naši ljudje se obračajo do nas in nas sprašujejo, kaj je prav za prav za to organizacijo, ki je tako vsiljiva, da tu in tam meni nič tebi nič ljudem kar na dom pošilja svoje izkaznice. Odgovoriti jim hočemo na kratko.

Dvorezni meč

SIAU pomeni od ene strani Slovensko-italijanska antifašistična unija. Od druge strani pa bereš UAIS in to pomeni Unione antifascista italo-slovena. Prva se širi med Slovenci, druga med Italijani obeh con Julijske krajine. Torej ne gre nikakor za kako narodno, ampak le za mednarodno organizacijo. Značilno pri tem je to, da se UAIS glasi bolj čisto italijansko, kot SIAU slovensko, saj imata v sebi dve tujki.

Kako priporočajo čudno dvoživko ljudem ene ali druge narodnosti? SIAU ima več sreče kakor UAIS, ker skuša zajeti ljudi z narodnim geslom. Slovenec priporočajo to stvar v tem smislu: Tu gre za organizacijo, ki naj dokaže vsemu svetu, da tako Slovenci kakor Italijani Julijske krajine želimo priključitve k Jugoslaviji. Ta zveza je le začasna. Ko bo cilj dosežen, bomo že pokazali Italijanom, kje je njih prava domovina.

UAIS pa Italijanom ni mogoče priporočati iz narodnih nagibov, saj vse, kar resnično italijansko čuti, odklanja priključitve k Jugoslaviji. Zato pri propagandi med Italijani bolj poudarjajo komunistični značaj te organizacije, češ da hoče priključitve k Jugoslaviji, ker je pač tam na krmilu komunistična stranka. Radi nacionalne zavednosti preostalih italijanskih komunistov pa poudarjajo, da je komunistem vsem narodom pravičen in da bodo uživali tudi Italijani pod Jugoslavijo vse pravice. Obetajo jim celo prednost Italijanov v tej pokrajini, ker je v interesu komunizma, da popolnoma zadovolji vse njihove težnje, da se bo mogel tam laže od tu razširiti po vsej Italiji.

Iz tega je razvidno, da je tudi pri tej organizaciji narodnost le krinka in da je njen namen le zavajanje te dežele in po njej vse Italije za komunizem. Mi Slovenci smo tisti reveži, katerim se kaže tu komunistem popolnoma zakrinkan, medtem ko Italijani gledajo v tej organizaciji pravi obraz, ki se za njo skriva. — Slovenec misli, da Italijana vara, v resnici je pa on varan od slovenskega in morda še bolj od italijanskega komunizma.

Protifašistična unija

Kako sijajna firma! Vleče prav tako kakor geslo: Smrt fašizmu! Toda vredno se je vprašati, proti kakim fašistom je naperjena ta organizacija. Ali morda proti fašistom, ki so zagrešili kako zločine? Take bi z odprtimi rokami

sprejeli v komunistične vrste, ako bi bili za to pripravljivi. To je stara taktika vseh nasilnežev. Tudi v naši deželi so prišli na površje ljudje nesrečnega spomina iz fašistične dobe. Ali morda proti zločincem, ki niso marali presedlati? S temi se že neusmiljeno bavijo sodišča. Ali morda proti črnim kruhoborcem, ki niso nikomur nič žalega storili in so nosili črno srjaco samo zato, ker so pač morali skrbeti za svoje življenje in za življenje svojih družin? Tudi teh ne bo preganjala SIAU, saj ve, da ji niso škodljivi in da bodo zaradi ljubega kruhka komunističnim diktatorjem prav tako pokorno služili, kakor so nekoč služili Duceju in njegovim opodam.

Potemtakem ne vidimo nobenega resničnega fašista, proti kateremu naj bi se borila ta protifašistična unija.

Fašisti, proti katerim se hoče boriti ta dvorezni meč, niso pravi fašisti, ampak tisti, katero je ali še bo komunistična partija proglasila za fašiste. Med temi bo največ taktik, ki so se prej borili proti fašizmu in sedaj odklanjajo komunizem, ker so proti vsaki diktaturi. Z drugo besedo, za fašiste proglašata SIAU in UAIS vse značajne ljudi, ki ne marajo biti sužnji nikogar. — Med temi bo gotovo tudi veliko navčnih nekomunistov, ki se danes hitijo vpisovat v to organizacijo, ker se danes ne morejo priti iz naroke, ki jim jo je dala komunistična OF in jim je daje vedno nove količine v svojih časopisih, mitingih in organizacijah.

In kdo bo žel?

Samo komunistem. Nekomunistični člani SIAU pa naj pripravljajo še sedaj kovčeg za Sibirijo, kajti že med osvobodilno borbo je neki partizanski letak pisal, naj se ljudje radi požigov slovenskih vasi ne vznemirjajo, kajti naši kraji bodo morali biti izpraznjeni, ker bo po njih tekla zapadni trdnjavski pas združenih sovjetskih republik.

Unija

Če se rdeči pokončevalci sveta tako radi družijo v mednarodne zveze, bi bilo samo prav, ako bi se tudi zdravi krščanski elementi raznih narodov združevali v mednarodne zveze za gradnjo boljšega sveta. — Toda gorje nam, ako bi mi organizirali z dobrimi Italijani zvezo z namenom, da ustvarimo pametno sodelovanje obeh narodov na tej sporni zemlji. Razpili bi nas kot narodne izdajalce. V znamenju rdeče zvezde se sme vse družiti, v znamenju križa nihče.

So pač brez srama, kakor so njihovi nekomunistični sotrudniki brez soli.

V Združenih državah v Ameriki živi 13 milijonov črnecv, med katerimi je 330.000 katoličanov. Črnci imajo tam 326 svojih katoliških cerkva, 263 katoliških šol s 56.185 učenci. Zanje skrbi 500 duhovnikov in 1600 sester.

Črnci so zelo številni po velikih mestih. Tako jih je v New Yorku skoro pol milijona, v Chikagu nad četrt milijona, v Washingtonu skoro 200.000 itd.

Misijonska nedelja za bolnike

Na binško nedeljo obhajamo prihod Svetega Duha in rojstvo Kristusove cerkve, ki želi objeti vse ljudi vseh narodov in jezikov. Zato se na to nedeljo radi spominjamo tudi poganskih misijonov. Na ta praznik vabi Cerkev že nekaj let zlasti vse bolnike k misijonskemu sodelovanju. Priporočajo jim prav toplo, naj trpljenje tega dne darujejo za širjenje kraljestva božjega med poganskimi narodi.

Tudi naši bolniki naj se pridružijo bolnikom vsega katoliškega sveta in naj s svojim trpljenjem soodredujejo poganski svet.

Preskrbite vsem našim bolnikom v bolnišnicah in doma naš list, da bodo brali in si k srcu vzeli naše povabilo ter tako napravili svoje trpljenje plodno v naročju sv. Cerkve.

Bolnikom pa tudi sicer radi kupujte naš list, da najdejo v njem moč, tolažbo in lepo razvedrilo.

Bodimo celi kristjani! Čitajmo, kar nam Cerkev priporoča! Zavračajmo slabi tisk, ki ga Cerkev neprestano obsoja in nas pred njim svari.

Volivni boj v Italiji

V Italiji se pripravljajo na volitve z volivnimi shodi, na katerih nastopajo voditelji raznih strank in prigovarjajo ljudem, naj z njimi potegnejo. Zanimivo je, da komunistični voditelji povsod neprestano poudarjajo, da komunistem zagotavlja svoboda vere in Cerkve, da komunistem in vera le spopolnjujeta drug drugega itd. Mnogo obljub, mnogo lepih besed, da bi ulovili ljudi v svoje mreže!

Radovedni smo, če so tudi Italijani tako lahkoverni ljudje, kot je bilo in je še mnogo naših. Volitve bodo pokazale. Francija, Belgija, Holandska, Avstrija, Nemčija.... niso verjele.

Škof govori na komunističnem shodu

V vasi Gualdo Cattaneo pri mestu Perugia je nadškof birmoval. Pred cerkvijo so napovedali komunistični volivni shod, na katerem so govorili o komunizmu in veri. Dokazati so hoteli ljudem, da komunistem ni nič drugega kot uresničenje katoliške vere.

Nadškof je moral vse to poslušati. Njegova dolžnost je bila, da spregovori. Preril se je skozi množico in prosil za besedo. Stopil je na oder in v jedrnatih besedah povedal zbranemu ljudstvu, kaj pravi Cerkev o komunizmu. Poročilo pravi, da so škofa poslušali z velikim spoštovanjem vsi, množica in komunisti. Niso pač pričakovali, da jim bo zmešal štrne. Porabiti so hoteli priložilo, da navdušijo ljudi za svoje blodne ideale, pa jim ni uspelo.

Na binško nedeljo pop. ob 4 uri v gledališču Verdi ponovitev »DIVJEGA LOVCA«.

Domače novice

PRIPRAVA NA PROCESIJO SV. R. TELESA

Na prvi petek zvečer ob 9.15 bo v goriški stolnici ura čiščenja, pri kateri bomo premišljevali in peli pesmi, katere bomo peli pri procesiji na sv. Rešnje Telo. Pridite vsi!

Prvo sv. obhajilo v Gorici

V nedeljo 26. maja je bila v goriški stolnici slovesnost prvega svetega obhajila za otroke slovenskih ljudskih šol. Okrog 170 otrok je prejelo prvič Jezusa v svoje srce. Slovesnost je bila tako lepo pripravljena, da take slovenski otroci še niso imeli v našem mestu. Cerkev je bila nad vse okusno okrašena, k pobožnosti je vabilo slovesno pritrkovanje, otroci so lepo peli in molili, govor je bil zelo lep in ves obred se je izvršil v najlepšem redu in s tako pobožno zbranostjo, kakršne v našem mestu nismo vajeni. Zasluga za to lepo slovesnost ne gre le gg. katehetom, ki so vzajemno sodelovali drug z drugim, ampak morda še bolj zglednim učiteljicam, ki so vse, kar spada k zunanji slovesnosti, s tako veliko ljubeznijo in požrtvovalnostjo pripravile. Veselje, ki so ga napravile Jezusu, otrokom, njihovim staršem in vsem navzočim vernikom, jim bodi najlepša nagrada za trud.

Kako koristno bi bilo za otroke in ves narod, ako bi duhovniki in učiteljstvo, ti glavni stebri narodove izobrazbe in vzgoje, vedno in povsod iskreno sodelovali.

Pri tej slovesnosti nas je samo to bolelo, da gotovi ljudje, ki nas učijo, kako naj bomo katoliški, niso mogli prenesti te ne navadne slovesnosti slovenskih otrok v goriški prvostolnici cerkvi. Nacionalizem je pač huda bolezen, ki se le polagoma zdravi in je včasih za njeno ozdravljenje potrebna celo operacija.

Nam je bilo v resnično zadoščenje, da so organizatorji te pobožnosti imeli pred očmi samo slavo božjo in čim večje duhovno veselje otrok.

Vsak zaveden katoličan poslušaj papeža.

Sežana

Blizu železniške postaje so odkopali pet trupel nasilno umorjenih ljudi. Mrtveci so bili zvezani z žico in so najbrž bili pokopani pred letom dni, vsaj tako se sodi po njihovem že precej močnem razpadanju. Spoznati niso mogli nobene izmed žrtev. Vsekakor gre tu za pet izmed tisočev žrtev iz tistih dni, ko je mel v imenu ljudstva vsakdo moriti.

Darovi za Alojzijevišče

Iz Standreža L 2067; iz Kobarida 2000; iz Rihemberga 100; iz Šlovenca 200; Neimenovana 500; iz Podgorca 800; vasi Kamno, Smast, Ladra 330. Vsem Bog povrni!

Urh je dobil v roke »Primorski dnevnik« z dne 26. maja 1946. Tam je na svoje veliko začudenje bral dopis iz Kanala, ki ostro obsoja »Slovenskega Primorca« prav radi njega — Urha iz Vrtovina in njegovega prijatelja Zefa. Nikdar si ne bi bil mislil, da bo s svojimi pač neobdružnimi šalami in morda tudi s kako komaj znatno pomoto razburil ves Kanal in po njem preko komunističnega glasila vso primorsko javnost. Solze so mu zalivale sicer tako možgane oči, ko je bral očitke, da je »belogardistični izdajalec, ki prodaja našo deželo in naše ljudstvo tujcu, v prvi vrsti italijanskim imperialistom« — in da se pri tem

poslužuje strašno debelih laži. Toda kar zaihtel je, ko je slišal, koliko duhovne škode bi utegnila njegova zmeta storiti dušam, ker je radi njega užaljeni duhovnik v cerkvi izjavil, da za edini katoliški tednik v Primorju »ne sme biti prostora ne v cerkvi ne v nobeni pošteni slovenski hiši.« Na koncu pa mu je bilo, kakor da bi mu kdo s srpom odrezal glavo in jo povrhu še s kladivom razbil, ko je bral: »Vsi ljudje so pridigo zelo odobraval.« — Bil je tako pobit, da bi ga bila morda celo kap zadela, ako bi ne bil še isti popoldan dobil v roke »Slovenskega Primorca«, ki je prinesel med darovi dar L 5320, ki so ga poslale »kanalske družine« katoliškemu listu v zadoščenje.

In Urh je spet enkrat sedel in napisal uredniku »Slovenskega Primorca« v potu svojega izpitnega obraza sledeče pismo:

»Gospod urednik!

Bral sem napad Prim. dn. na Vaš cenjeni list. Ker sem tega grdega napada predvsem jaz kriv, Vas prosim odpuščanja. Najbolj mi je žal,

da so napad na Vaše glasilo »vsi ljudje« v Kanalu odobraval. Edina tolažba zame v tej uri, je to da so »družine« v Kanalu zbrale velikodušen dar za Vaš list. Samo ena stvar mi je nerazumljiva. Čudim se, kako so zbrali ta dar, ko vendar pravi Prim. dnevnik, da so »vsi ljudje« napad na Vaš list odobraval. In ta list ne laže. Pri njem je vsaka laž in celo zmeta popolnoma izključena že vnaprej, kajti za komuniste pomeni laž isto kot resnica in resnica isto kot laž, če je tako koristno in primerno za komunistično partijo, ki je vir vse morale. Ker torej ni mogoče, da bi »ljudje« kaj dali za Vaš list, sem vesel, da so vsaj »družine« toliko dale za Vaše glasilo, čeprav v tistih družinah ni »ljudi«, ampak so morda samo »človeki«. Stvar je z materialnega stališča prav za prav za Vas zelo ugodna in bi morda kazalo, po vseh primorskih vaseh organizirati pridigo proti »Slovenskemu Primorcu«.

Toda Vi gledate le bolj na duhovne koristi duš. Zato je pri vsaj gmot-

ni sreči treba obžalovati vsako zmeto in vsako zmetno razlago Vašega tako resničnega in moralno tako visoko stoječega lista. Da se take zmete ne bodo več ponavljale, Vam predlagam sledeče. Napravite tečaj o urhologiji za občutljive OFarske izobražence in zlasti za dopisnike Prim. dnevnika. Na tem tečaju bo treba poučiti te ljudi, kaj je resnica in kaj laž, kaj zmeta in kaj obrekovanje, kaj šala in kaj sarkazem; kaj pomenita srp in kladivo in kaj rdeča zvezda, koliko odgovornosti nosi človek, ki mu drugi kaj na hišo načečkajo, in koliko tisti, ki sam zastavo razobesi itd. Tak tečaj je potreben, ker sicer ne bom mogel več skoraj nobene stvari govoriti, ne da bi mi očitali laž in izdajstvo.

Pri sedanjem stanju stvari se mi more zgoditi tudi tole: če me kdo pošteno oklofuta in se jaz kakemu prijatelju pritožim, da mi je ta in ta dal klofuto, se kaj lahko zgodi, da prinese Prim. dnevnik dopis: Urh je najbolj nesramen lažnivec. Trideset prič imam, da ni dobil ene same klofute, kakor je trdil, ampak da jih je dobil po vsem za-

služenju štirideset manj eno. To rej postavlja resnico na glavo in vse primorsko ljudstvo naj se varuje tega lažnivega belogardističnega izdajalca, ki »prodaja deželo in ljudstvo tujcu«.

Ker Vam niso znane ne moje gospodarske in ne moje trgovske zmožnosti, Vas prosim, da bi ne dvomili, da je tozadevna trditve Prim. dn. le partizanska gola in naga resnica. Jez ne morem prodati ne italijanskemu imperializmu in ne italijansko slovenski fratellanji ter svetovni diktaturi niti svoje hiše, ker mi je pogorela. — Ljudstva pa tudi ne morem prodati, ker ga je že kupila, v kolikor so v njem »vsi ljudje«, komunistična partija po posredovalnici za prodajanje narodov v komunistično sužnost, t. j. po OF, kateri sta priskočili v zadnjem času zaradi obilice dela na pomoč še SIAU IN UAIS.

Verjemite mi, da imam pri vsej svoji kmotavzarski nerodnosti vendar le dobro voljo in srce za Vas. Vaš list in ves slovenski narod, naj ga že sestavljajo »ljudje« ali »človeki«.

KOMUNISTIČNO NASILJE V BRDIH

Napad na dr. Sfiligoja in na njegovo družino

Prejeli smo s prošnjo, da objavimo
Dobrovo, 27. maja 1946

Pred mesecem dni so komunistični elementi, ki se zbirajo okoli UAIS-A in okrajnega N. O. O. iz Kojškega, začeli sramotno gonjo proti dr. Avgusta Sfiligoju iz Dobrovega, splošno znanemu vsej primorski javnosti radi njegovega narodnega dela doma in trpljenja v Italiji pod fašizmom. Dr. Avgust Sfiligoj je namreč dvakrat bil ustanovitelj in vodja tajnih slovenskih organizacij v Julijski Krajini (od leta 1927 dalje) za pravice slovenskega naroda in priključitev k Jugoslaviji. Zaradi tega je bil dvakrat obsojen od specialnega sodišča v Rimu in v Trstu, kjer so mu prisodili vsega skupaj tri in petdeset let težkega zapora. Bil pa je tudi interniran in pod policijskim nadzorstvom. Tako da je dr. Sfiligoj preostal pod fašizmom vsega skupaj: osem let zapora, eno leto internacije in osem in dvajset mesecev policijskega nadzorstva. — Prav zaradi tega je za celih petnajst let zamudil dosego svojih poklicnih naslovov kot jurist. — Ko se je rešil zapora v Italiji in se vrnil domov v Brda drugega februarja 1944, je ostal v Brdih in pozneje opravljal službo tajnika pravnikarja pri okrajnem sodišču za Brda, ki so ga ustanovile partizanske oblasti.

Njegova žena je bila kot slovenska učiteljica štirinajst let pregnana po raznih krajih Italije in se je mogla šele lani vrniti in sedaj vodi šolo na Dobrovem.

Dr. Avgust Sfiligoj je še do prihoda komisije iz Londona pomagal okrožnemu N. O. O. iz Gorice in okrajnemu N. O. O. iz Kojškega pripraviti gradivo za ugotovitev slovenskih meja na Primorskem in se je lani v septembru z vso družino izrekel za Jugoslavijo.

Sedaj vrši svoj poklic v Brdih, kjer ga narod ceni in ljubi.

Zadnje čase po se je v Brdih dogodilo marsikaj, kar ni prav ugodno za komuniste, ki se zbirajo okoli UAIS-a in okrajnega N. O. O. in prišlo je tudi do spopadov med vaščani in med vasmi. Celó staro avstrogrško zastavo so razobesili. — Bog si vedi zakaj!...

To je seveda razdražilo komunistične elemente, in ker se niso upali takih pojavov zadušiti, so začeli gonjo proti dr. Sfiligoju, pripisujoč mu vso odgovornost za dogodke v Dolenjem in Gorenjem Cerovem in drugod. In še druge stvari...

Tako so se na raznih mitingih, n. pr. v Hruševlju, v Biljani, v Vedrijanu, v Kozani itd. znesli nad dr. Sfiligojem (seveda v njegovi odsotnosti) z očitkom, da pri prijavih vojne škode in tozadevnih prošnjah za izplačilo vojne odškodnine spretno izrablja priliko, da podpisuje klijenti izjavo za priključitev Julijske Krajine k Italiji.

Javnost in dr. Sfiligojevi klijenti so seveda vzeli tako trditve za navadno otroško izmišljeno kleveto. Ponokod so govornika tudi zapodili iz vasi.

Zdaj so si izmislili drugo, še bolj debelo: ker so se pojavile tudi bivše stare avstro-ogrške zastave, recimo, da je dr. Sfiligoj za priključitev k Avstriji.

In res je govornik na odru v Biljani v nedeljo 19. maja ostro izjavil, da je dr. Sfiligoj nositelj ideje za priključitev k Avstriji. Pozval je narod, naj ga iztrebi iz Brd!...

Razen nekaterih razgrtetih glav, ni javnost sprejela trditve za resnično. Mnogi so prišli sami zagotavljati dr. Sfiligoja, da vedó, da je govornik lagal.

In zopet so drugod isti elementi trdili, da si dr. Sfiligoj pripravila stolček, ne da bi vedeli povedati, zakaj in kako.

Vse skupaj pa je izmišljena laž in kleveta, ki ima namen, škodovati ugledu dr. Sfiligoja.

Užaljeni so, ker se narod punta

in ker ima dr. Sfiligoj uspeh v svojem poklicu. Radi bi bili, da bi narod ne sprejemal predumov na račun vojne odškodnine, ki jih izplačuje Z. V. U.

Čakali so, da je bil dr. Sfiligoj odsoten v Trstu. In v četrtek 23. maja so zbrali na Dobrovo okoli sto oseb, skrajne nepoučenih, iz raznih kotov Brd in menda tudi iz cone B s pretvezo, da bodo demonstrirali zaradi neke aretacije v Kojškem, ki jo je izvršila tamošnja policija.

Ko so bili tem ljudem dobro razgledi možgane, so jih šele nagnali proti stanovanju dr. Sfiligoja z ukazom, naj kričijo, da hoče priključitev k Italiji, in naj ga ubijejo.

Glavni stan z vodstvom je bil v hiši Antona Mariniča pok. Jožefa na Dobrovem, odkoder so štafete nosile napadalec povelja!...

Pri prvem napadu so nahujskani elementi zlomili vrata in vdrli v stanovanje ter zahtevali od žene dr. Sfiligoja, naj jim izroči moža, da ga ubijejo.

Zagotvila jim je, da gre le za osebno gonjo in sovraštvo, za izmišljeno kleveto, ker je njen mož zaveden in čist Jugoslovan!

To jih seveda ni pomirilo in vpihali so in kričali na smrt in iskali po vseh kotih.

Nato je učiteljica Sfiligoj reagi-

UF, v delavnico sem tvojo zrl!

Naprošen od raznih strani, zlasti od dragih Bricev in Goričanov, sem se odločil napisati in spraviti v javnost pravi pomen napada, ki so ga izvršili name in na mojo družino komunistični elementi, ki se zbirajo okoli Komunistične Partije v Gorici, UAIS-a in Okrajnega N. O. O. iz Kojškega, dne 23. maja, z namenom, da me ubijejo ali obesijo.

Naj javnost ve predvsem, da ko sem se vrnil iz italijanskih fašističnih zaporov, sem prišel v druga sončna Brda, kjer sem bil rojen, čeravno je moja žena takrat učiteljica v Italiji, kamor jo je bil l. 1931. fašizem pregnal kot slovensko učiteljico.

Ko mi je zdravje dopustilo (koliko trpljenja sem preстал pod fašizmom, je razvidno iz kronike) sem oktobra 1944 sprejel posle tajnika pravnikarja pri okrajnih narodnih sodiščih Zapadnoprimorskega okrožja, a začasnó do konca vojne pa pri okrajnem narodnem sodišču za Brda. — Imenovan sem bil od predsedstva SNOS-a s pismom 26. X. 1944 SU 25/44 PV, ki ga še hranim.

Decembra 1944 sem bil izvoljen od naroda v Okrajni odbor O. F. za Brda. Imenovanje sem sprejel, ker me je narod izbral, čeravno nisem bil predlagan od uradnega delegata in nisem bil niti na volitvah prisoten!

Posle tajnika pravnikarja pri okrajnem nar. sodišču za Brda sem opravljal tako vestno, da sem prejel ustno pohvalo od strani merodajnega višjega predstojnika, ki ni lagal, ko me je pohvalil pred pričami.

Tik pred koncem vojne me je SNOS pooblastil, da prevzamem sodišča v Krmini in v Čedadu v imenu Slovenskega Naroda.

Toda 3. maja 1945 me je Narodna Zaščita vključ vsemu temu aretirala in odpeljala!...

Ko sem se v prvi polovici junija 1945 vrnil iz zapora, sem ostal kot tajnik pravnikar na svojem mestu in še udeležil skupnega sestanka vseh pravnikov, ki se je vršil v Gorici v juliju 1945 na pobudo predsednika višjega nar. sodišča za Slovensko Primorje in Istre dr. Borisa Puca.

Medtem je ZVN narodna sodišča razpustila in jaz sem, kakor tudi drugih šest Slovencev, pristal na moje imenovanje od strani ZVU za slovenskega sodnika v Kanalu. To sem storil z vestnostjo in privoljenjem Pokrajinskega odbora v Trstu.

Imenovan sem bil z odlokom višjega guvernerja polkovnika Bowman-a z dne 13. avgusta 1945. — Svojega mesta pa nisom zasedel iz lastne prostovoljne odločitve, ker nisem hotel pristati na rabo italijanskega jezika pri pisanih rešitvah sodnih zadev v stoođstotnem slo-

vala in energično podila napadalec iz stanovanja. Na pomoč je prišlo še njen svak, doktorjev brat Alfred.

Potem je prihitela tudi civilna policija in kamion policistov iz Gorice.

Ko je že izgledalo, da je policija odšla, in ker so bili kolovodje jezni, da niso mogli učiteljice, doktorjeve žene niti prestrašiti, so napadalec upijani z vinom in jih še enkrat napodili na stanovanje.

A mrgali so se vrniti nazaj kljub vsemu besu in klicanju na smrt, ker je policija energično intervenirala.

Znesli so se nad otroki dr. Sfiligoja in jim ukradli nekaj igrač in drugih predmetov!...

Otroci so se prestrašili, in zlasti sedemletni Savo trpi na posledicah.

Javnost ostro protestira zaradi tega napada in zaradi grožnje s smrtjo, obojga voditelje in napadalec ter izraža zadoščenje dr. Sfiligoju in njegovi pogumni ženi. — O tem bomo še poročali.

Znani so demokratični nazori dr. Sfiligoja in njegovo trpljenje za Jugoslavijo.

Znana pa so tudi imena vseh govornikov po vaseh, voditeljev napada in napadalec samih. Med vsemi so tudi bivši fašisti in podporniki fašizma!!!

venskem okraju, kakor je to zahteval predsednik ital. apelacijskega sodišča.

Septembra 1945 si je Grauner izmislil vest, da sem sprejel mesto občinskega predsednika na Dobrovem. Nastopili so razni govorniki na spretno in umetno sklicanih mitingih v Brdih, kjer so me grdo namotili in pozivali udeležence, naj me ubijejo! (neznani govornik v Vipolzah, Vidojka v Višnjeviku in Ciril Urbančič, (načelnik Narodne Zaščite (sic!)) v Neblem pri Slovencu).

Nastopili so tudi proti mojemu bratu Virgiliju in naju napadli po raznem časopisju.

Stvar ni ostala brez odmeva, ker sva sama in z nama tudi najini prijatelji v Brdih energično reagirali. — Ponokod je prišlo tudi do spopada...

In Vidojka je morala priznati »da so v Brdih osebe, ki imajo za seboj močne skupine naroda«.

Vse to je pripravil predsednik Okr. N. O. O. v Kojškem Grauner.

Klical sem ga na odgovor in mu odkrito povedal, da bo nosil vse posledice v prvi vrsti on osebno.

Grauner je krivdo deloma priznal, deloma pa jo je skušal prikriti.

Prosil me je, naj pomagam pri plebiscitu za priključitev k Jugoslaviji. In jaz sem delo izvršil tako uspešno, da se je kraj Dobrovo, kjer je predsednik moj brat Virgilij, izrekel 100% za Jugoslavijo (čeravno so mnogi imeli pomisleke zaradi nasilnega režima...).

Meseca oktobra je bila moja žena imenovana za učiteljico na Dobrovem od ZVU in od Venturinija.

Istočasno me je dr. Mermolja iz Gorice naprosil, naj bi sodeloval v Ljudskem domu pri študijski komisiji za ugotovitev naših meja in za pripravo sprejema komisije iz Londona.

Ludvik Zorzut in jaz sva opravila najino delo in dala pismeno poročilo, ki ga hranim v prepisu. — *Detal sem, da rešim narodno čast.*

Koncem decembra 1945 se je Pokrajinski odbor odločil za ljudsko štetje, oziroma za popis vseh Slovencev, in Grauner me je zopet naprosil, naj sprejemem to nalogo za vsa Brda.

Medtem ko sem to delo vršil, me je nekdo zaničevalno imenoval »reakcionarja«.

In ko sem delo dovršil, mi je Okrožni narodno osvobodilni odbor za Goriško - odsek za notranje zadeve - poslal 1. februarja 1946 sledeče pismo št. 56 s podpisom načelnika odseka Veliščka Alfonza Veljkota: Tov., dr. Avgust Sfiligoj Dobrovo. — Okrožni Izvršni odbor za Goriško - odsek za notranje zadeve - Komisija za ljudsko štetje

se Ti najtopleje zahvaljuje za Tvoj trud in požrtvovalnost, s katerim si sodeloval pri popisovanju. Zavedamo se, da bi nam bilo delo brez Tvoje pomoči zelo otežkočeno, vsled česar Ti izrekamo svojo najlepšo zahvalo.»

Na povabilo Jankota Beltrama in dr. Mermolje sem se udeležil diskusije o ustavi in Ljudskem domu. Pozneje sem prejel še druga vabila. Zaduže nosi datum 24. 4. 1946.

Če se vabilom nisem odzval, lahko povem tudi za vzrok...

Kakor sem že omenil, se je moja žena po štirinajstih letih premestitve iz Italije vrnila domov in prevzela mesto učiteljice na Dobrovem.

To pa ni šlo po goda neki Marinč iz Biljane, ki bi bila rada sama tam učiteljica, dasi nima niti enega razreda srednje šole...

S pomočjo neke Marice Mikulin je hotela rovariti proti moji ženi. Pa ji vendarle ni uspelo, ker je sam nadzornik Flajs nastopil in jo imenoval na drugo mesto v Brdih. — Tega mesta pa ni nastopila, iz česar je razvidno, da ji je šlo samo za zaslužek.

Mnoge matere so se izrazile o moji ženi kot učiteljici zelo pohvalno.

Od meseca decembra 1945 prijavljam vojno škodo in sem svojim klientom dosegel tudi izplačilo prodajmov.

Se dr. Fornazarič - predsednik Zadruga vojnih oškodovancev v Gorici - me je naprosil, naj pomagam pri vlaganju prošnje tudi članom njegove Zadruga.

Vem, da se je dr. Fornazarič obrnil name pač zaradi moje vestnosti in požrtvovalnosti.

Toda na mitingih v Hruševlju, v Biljani, v Kozani in v Vedrijanu je nastopil zoper mene komunist Markovič Anton iz Fojane št. 1 (ki je v zimi 1944/45 prisilno mobiliziral bolne može in očete v Brdih in je zaradi tega kriv, da se mnogi niso več vrnil domov) in je trdil, da svojim klientom dajam spretno in zvičajno podpisovati izjave za priključitev k Italiji!

Takoj za njim sta nastopila na mitingih zoper mene na Dobrovem, v Biljani in drugod tudi Vitez Ludvik-Slavko od UAIS-a iz Kojškega in Štekar Vera od Okrajnega N. O.

Izjava Bricev

Podpisani prebivalci iz Brd ogorčeno protestiramo zaradi napada na dr. Avgusta Sfiligoja iz Dobrovega in na njegovo družino, ki so ga izvršili dne 23. maja demonstranti, priglašeni iz raznih kotov na pobudo izvestnih oseb, članov Komunistične Partije, UAIS-a in Okrajnega N. O. O. iz Kojškega.

Napad z vdomom v stavov: je in s klicem na smrt je toliko bolj sramoten za omenjene ljudi, ki so ga pripravili in vodili — in seveda tudi za dejanske izvršilce, ker je bil pripravljen tiho in izvršen v odsotnosti dr. Sfiligoja, tako da ni mogel nastopiti v obrambo žene in dveh otrok, starih komaj šest osebno sedem let.

Napad so namenoma pripravili skrivaj, da ne bi mogli mi priskočiti na pomoč dr. Sfiligoju in njegovi družini. — Zato izrekamo tolpni napadalec in voditeljem, ki jih imeloma poznamo, vso našo ogorčenost in obsodbo, ki so si jo resnično zaslužili!...

Poznamo dr. Sfiligoja kot zvestega in vnetega Jugoslavana in demokrata, ki je bil pod Italijo dvakrat obsojen od specialnega fašistovskega sodišča na skupnih tri in petdeset let zapora, na konfinciacijo in na policijsko nadzorstvo. Prišel je tudi k partizanom, kjer je opravljal službo tajnika pravnikarja pri okrajnem sodišču za Brda.

V svojem poklicu je požrtvovalen, pravičen in pošten, zato ga imamo vsi radi.

Poznamo tudi njegove nazore: Jugoslavija in demokracija, vera v Doga, družina, delo in poštenost! Prav iskreno ga prosimo, naj ostane še med nami. Zagotavljamo mu, da bomo branili njega in njegovo družino!

Zivela Jugoslavija in demokracija! Brda, dne 24. maja 1946.

Sledi več sto podpisov.

O. iz Kojškega (doma iz Snežatnega) in zatrjevala o meni med drugim, da sem za Italijo; da sem plačan od tujecev; da sem hodil po zaporih in internacijah, misleč da pridem tako do visokega mesta...

Dne 19. maja pa je nastopil v Biljani v navzočnosti Graunerja komunist Duje iz Ljudskega doma v Gorici in se osmešil s trditvijo, da sem za priključitev k Avstriji, da sem Churchillov prijatelj, plačan od tujsca, reakcionar itd.

Pozval je svoje ljudi, naj iztrebijo iz Brd (ubijejo) mene in vse Sfiligoje.

Na odru sta sedela poleg njega tudi Ivo Širk iz Višnjevika in Domenis Mirko iz Gabrij pri Slovencu. — O tem Domenisu trdijo (a vest ni še potrjena), da je 23. maja na mitingu v Skrljevem pozval svoje ljudi, naj ubijejo nadškofa iz Gorice in tudi mene na cesti, kjer koli me dobio.

O Domenisu naj za danes omenim samo to, da je sam priznal in pokazal potrdilo, da je dal Mussoliniju L 10.000.— vojnega posojila, če se motim leta 1941. Tako je rešil svojega sina iz armade s potrdilom, da je italijanskega pokolenja in duha!

Drugič pa še kaj več, da bo javnost vedela, kdo je ta okrožni narodni sodnik in okrožni delegat OF in menda tudi UAIS-a.

Sovražijo nas, ker smo z brati čisti Jugoslavan in neomadeževane politične preteklosti, ker smo trpeli za Jugoslavijo že leta 1914 pod Avstrijo, potem pa pod italijanskim fašizmom tudi zaradi tistih domačinov, ki so slekli črno in oblekli rdečo srnjako!

Jezni so, ker se narod punta zoper njih po njihovi lastni krivdi in bi zato radi zvrnili krivdo name!

Svojega verskega prepričanja in svojih demokratičnih nazorov pa ne prodam za nobeno grožnjo in se za danes prav lepo zahvaljujem vsem Bricem in Goričanom, ki so zaradi teh napadov in groženj protestirali in mi ponudili pomoč.

Vsi morajo na oder pred našo javnost! Borbo bom nadaljeval do konca, da bo javnost vedela, kdo so oni in kdo sem jaz.

dr. Avgust Sfiligoj

VSE KRŠCANSKE ŽENE!
Vaša mesečna pobožnost bo pri Sv. Antonu v sredo ob 4. juri pop.

Birma v Gorici

Na binkoštno nedeljo:

V nadškofov kapeli ob 8. uri, v stolnici ob 9. uri, na Travniku ob 12. uri.

Na bink. ponedeljek:

V cerkvi Sv. Duha na grača ob 10. uri.
V nadškofijski kapeli ob 11. uri.

Darovi

Logje — prepričala 50, »stric« 50, iz hribov namesto venca na grob 900, nekdo, ki je srjako spotil, da je Primorca dobil 200, Slovence izped Čavna v pričakovanju prave svobode 1000. Plužna pri Boveu 100, družine iz Orehovlj listu, ki širi ljubezen in resnico 1000, s Krara 100 in še 200, iz Solkana 100, veren in zaveden Slovence iz Škrlbine 100, S. T. iz Vipavske 100, Roža iz Gorice 100, za večen kat. Slovence iz Čezoče pri Boveu s željo, da bi vse nedolžne žrtve počivalo čimprej v blagoslovljeni zemlji 1375, iz Rihnevskega 100, N. N. v zahvalo za srečno rešitev 200, Šempeter prepričala 200. Dog povrnil!

Novi železniški vozni red

Odhodi z goriškega glavnega kolodvora:
v TRST: 6.17; 8.50; 14.02; 16.40; 18.09; 22.21.
v VIDEM: 6.38; 8.49; 12.55; 14.05; 18.30;
v AJDOVŠČINO: 4.05; 17.20;
prihodi na goriški glavni kolodvor:
iz TRSTA: 6.33; 7.30; 8.44; 14.—; 15.12; 18.25.
iz VIDMA: 6.05; 7.19; 13.55; 18.04; 22.18;
iz AJDOVŠČINE: 6.27; 19.57.

Odgovorni urednik msgr. ALOJZIJ NOVAK
Tiskano z dovoljenjem A. I. S.
Tisk. G. Lucchi - Gorica